

Ақпараттық технологияларды қолдану Шет тілдері мен мәдениетін оқытуда

ЖАРИЯЛАНДЫ
25.11.2022

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/126952/>

Ахметова Аружан Мұхтарқызы

Бекжан Нұрбала Ғалымжанқызы

Ә.Марғұлан атындағы Павлодар педагогикалық университеті

Гуманитарлық жоғары ғылымдар мектебінің “Екі шет тілі мамандарын даярлаулау” факультетінің екінші курс студенті . Nadomteh083@gmail.com

Ақпараттық-коммуникациялық технология пәнінің мұғалімі Бекжан Нұрбала Ғалымжанқызының тапсырмасы бойынша мақала.

Мақалада білім беруде ақпараттық технологияларды пайдалану мәселесі қарастырылған

Ағылшын тілі мен мәдениеті. Автор мәселенің шығу тарихына тоқталып, технологияны білім беруге енгізудің әдістемелік аспектілеріне тоқталып, қашықтықтан оқытуды талдап, ақпараттық технологияларды педагогикалық мақсатта пайдаланудың этикалық принциптерін тұжырымдайды.

Негізгі сөздер: ақпараттық технологиялар; тіл мен мәдениетті оқыту; қашықтан оқу; мұғалімнің ақпараттық құзыреттілігі; технологияны қолдану этикасы.

Ұғымды анықтау

Шетел тілдері мен мәдениетін оқытудағы ақпараттық технологиялар оқу процесінің техникалық жабдықталуы электронды құрылғылар мен ресурстар түрінде. Басқаша айтқанда, бұл «ақылды құралдар» (интеллектуалдық құралдар) оқуға делдалдық және оқыту. Біз бұл ақпаратты ерекше атап өтеміз технологиялар әрқашан инженерлік шешімнің ажырамас бірлігін білдіреді және оның педагогикалық ресурсы. Барлық ақпараттық технологиялар оқыту, дамыту, білім беру болып бөлінеді. Жобаланған оқыту технологиялары олардың мұғалімнің оқыту мәселелерін шешуде жүйелі және жүйелі түрде пайдалануы туралы әрекеттер.

Дамушы технологиялар оқушылардың танымдық функцияларын белсенді түрде жақсарту үшін әзірленген, интернет ресурстарын пайдалану. Білім беру технологиялары арналды үшін танымдық ресурстарды кеңейту барлық пайдаланушылар және олардың интеллектуалдық қажеттіліктерін қанағаттандырады.

Ақпараттық технологиялар, зерттеулер көрсеткендей, оқу ынтасын арттырады, мұғалімнің оқыту мүмкіндіктерін кеңейтеді, педагогикалық және тәрбиелік іс-әрекетін белсендіреді, білім беру кеңістігінің шекарасын ығыстырады, танымдық мүмкіндіктерін дамытады. Қатысушылар, педагогикалық процесті электронды ресурстармен қанықтыру, теңестіру әртүрлі әлеуметтік топтардың өкілдері үшін білім беру мүмкіндіктері.

Ақпараттық технологияларды енгізу оқушылардың оқу әрекетін түрлендіреді ол белсенді, конструктивті, интерактивті, диалогтық, рефлексивті болады. Ақпараттық ортадағы оқу іс-әрекетінің белсенділігі мынамен түсіндіріледі студенттердің өздеріне қызығушылық танытатын саладағы танымдық үдерісті бағыттау мүмкіндігі бар арна. Ол конструктивті болады мақсаттар мен міндеттер, сондай-ақ жүзеге асыру әдістері мұғалім тарапынан жүктелмеген кезде оның өзін-өзі ұйымдастыруының күші. Осыған байланысты оқыту айқын интерактивті сипатқа ие болады.

Интернетті пайдаланушылар қауымдастығындағы өзара әрекеттесу. Оқытудың интерактивті сипаты білім беру процесіне барлық қатысушылардың ұстанымдарын біріктіруден көрінеді. Рефлексия үздіксіз кері әсермен қамтамасыз етіледі білім беру іс-әрекетіндегі серіктестермен байланыс, сонымен қатар тренажерларды оқытудың бақылау функциясы.

Фон

Ең басынан бастап компьютер болды ақпаратты сақтау және өңдеу құралы ретінде. Интернет жоқ ақпаратты сақтау құралы ғана және оның өңдеу, сонымен қатар пайдаланушылар желісінде алмасу. Интернет дамуының жаңа тенденциялары бұрын көрмеген мүмкіндіктерді ашады үнемі кеңейетін білім ресурстарына жылдам қолжеткізу және виртуалды қауымдастықтағы тұлғаны өзін-өзі бекітуі. Техникалық құрылғыларды біріктіру және, ең алдымен интернет пен ұялы байланыс, ақпаратпен қаныққан әлеуметтік ортада пайдаланушының тұрақты онлайн қатысуының нақты перспективаларын ашады білімнің шексіз ағыны.

Ағылшын тіліне қатысты қазіргі ақпараттық технологиялардың негізгі трансформациялық қызметі болып табылады дамып келе жатқан виртуалды ортада ағылшын тілі *lingua franca* (*lingua*) кең сұранысқа ие түріне айналуға. - күнделікті ана тілі емес коммуникация) және көп мәдениетті әлем — барлық Интернет пайдаланушыларының айналасындағы шындық. Техникалық құрылғыларды пайдалану шеттілдерін оқытудың өзіндік ерекшеліктері бар.

Тарих. Классикалық тақта 70-жылдары лингафондықлабораторияның (лингвистикалық лабораторияның) басымдығына жол берді. 20 ғасыр, қашанЛингвистикалық дидактика аудио-лингвалдықәдісті берік бекітті. Бұл кезеңде радио және теледидарағылшын тілі курстары танымал болды. 1980 жылдарытілдік құрал-жабдықтар қосылды

бейнетіркегіштер мен бейнефильмдер ағылшын тілісабақтарында «тұрақты тұруға рұқсат» алды.80-жылдардың аяғында. XX ғасырда лингафон кабинеттеріалдымен толықтырылды, содан кейін бірте-біртекомпьютерлерге жол берді. АТкогнитивтік психологиядасол уақыт болды ақыл-ойы туралы жаңа деректержинақталдытілді меңгерудің негізінде жатқанпроцестер. Атап айтқанда, зерттеулер жүргізілдітілдіңөзгеруі және сөйлемнің кеңеюі сияқты оқушылардағыпсихикалық тілдік процестерді сипаттау. Нәтижесінде, компьютер көмегімен орындалатын және әртүрлітүрлендірулерді қамтитын тапсырмалар танымал болдыэкрандағы сөйлемдер, сонымен қатар толтыру мәтіндегібос орындар. Компьютерлер білім беру өнімдерінарығында өз орнын алды коммерциялық табыстыбағдарламалар(мәтінді қайта құру бағдарламалары).

Кейінірек, 1990 жылдардың басында деп аталатын. «конкордерлер» (конкорданттар),мұғалімдер мен студенттерге мүмкіндік бердіәртүрлі өлшемдегіэлектрондық тілдік массивтерде тілді қолданумысалдарын жылдам табу. Шет тілдерін оқытудың«корпус тәсілі» әзірленді, ол «тірі тілді» жәнешынайылықты сақтаудың жаңа мүмкіндіктерін ашады.

1990 жылдары компьютерлік «имитациялықойындардың» таралуы (имитациялықмодельдеу),анимация мен бейнені, түсті және дыбыс, әртүрлі өмірлік маңызы бар жағдаяттар және ұсынылатынжағдайларда ағылшын тілінде сөйлесуді ынталандыру(мысалы, белгілі симуляциялық анимация жерсілкінісінің суретін қайта жасады, бұл қатысушылардыөз ойын білдіруге шақырды.Олардың сезімдерінбілдіреді, командалармен алмасады, олардыңәрекеттерін үйлестіреді және орындайдыбасқа байланысфункциялары).

Әлеуметтік саладағы зерттеулерпсихология адамтанымының әлеуметтік сипатын атап көрсетті және олболды.Бұл кезеңде Интернетте тұлғааралық өзараәрекеттесу үшін кең мүмкіндіктер ұсынылды. Елдер мен континенттерге бірден таралатын электрондықпошта,1990 жылдардың бірінші жартысынан бастап, айналды жаһандық байланыстың алғашқы құралы

Ағылшын тілі. Қарым-қатынас мүмкіндіктері ағылшынтілін оқытуда электрондық поштапайдаланылды.Лингвистикалық дидактикада көбірекбағытын нақты белгіледі CALL деп аталады (компьютер көмегімен/делдалдықтіл үйрену).1990 жылдардыңаяғында көптеген зерттеулер оқу мүмкіндіктерінеарналған асинхронды

байланыс (асинхронды байланыс) және нақты уақыттағы байланыс (нақты уақыт, синхронды байланыс). Асинхронды байланыс электрондық пошта арқылы мүмкін болды, жән синхронды сол кездегі жаңа мәтінді және дауыстық чатты (мәтін жіберу және дауыстық чат) пайдалану. Ағылшын тілінде сөйлесуге қызығушылық

жаңасымен нақты уақытта сақтық көшірмесі жасалды. Компьютердің техникалық мүмкіндіктері мен топтық бейнеконференцияға арналған интернет (Skype арқылы және т.б.) Интернет әу бастан тек қана болған жоқақпараттық ресурс, сонымен қатар олардың материалдарын жариялау үшін қолайлы орта. Мыңжылдықтар тоғысында жеке интернет сайттары танымал болды (басты беттер), онда авторлар орналастырған олардың материалдары

Ұсынылған модель мұны көрсетеді қашықтан басқарудың белгісі үйрену әрқашан «тұтынушының тапсырысы білім беру қызметтері». Бұл, айтпақшы, кез келген ашық білім беру жүйесінің басты ерекшелігі.

Қашықтықтан оқытуда оқуды ұйымдастырудың келесі әдістері қолданылады іс-шаралар:

- оқу презентациясы (мәтін) материал;
- оқыту тапсырмаларын ұйымдастыру (жаттығулар);
- «электрондық тренажерларды» қолдану (пайдаланушының білім деңгейіне «баптаумен» жаттығулар, кеңестер мен қайталаулар);
- виртуалды түрде топтық жұмыс
- электронды түрде тәрбиешінің жетекшілігімен жеке жұмыс пошта немесе нақты уақытта;
- жеке білім беру жобаларын жүзеге асыру;
- оқытудың табыстылығын өлшеу объективті түрде бақыланатын көрсеткіштерге негізделген (оқыту көрсеткіштері).

Жалпы, ағылшын тілін қашықтықтан оқыту технологияларын дамыту лингвистикалық дидактиканың «үздік тұсы» болып табылады. Мұғалімнің ақпараттық құзыреттілігі Ағылшын тілін оқытуда ақпараттық технологияны пайдалану, әрине, ақпарат мәселесін тудырады шет тілі мұғалімінің құзыреттері, яғни қазіргі заманғы практикалық білім компьютер және Интернет мүмкіндіктері, және мұғалімге оның педагогикалық іс-әрекетінде қажетті байланысты дағдылар.

Мұғалімнің ақпараттық құзыреттілігі келесі компоненттерді қамтиды: цифрлық, ресурстық, технологиялық (1-кесте). Сандық (цифрлық) компонент кіреді

мұғалімнің компьютер мүмкіндіктерін білуі және Интернет, компьютер

пайдаланушысының дағдылары және қолда бар шектерде материалдар мен бағдарламалық қамтамасыз етуді өзгерту мүмкіндігі. қамтамасыз ету, оларды өздеріне бейімдеу кәсіби қажеттіліктер, сондай-ақ кейбір ақауларды жою. Сандық құрамдас бөлігі «дұрыс құзыреттілігі болып табылады түймелері».

Технологиялық ресурстық компонент мұғалімнің құзыреттілігі тек қана емес әлемдік компьютердің шексіз ақпарат қоры туралы мұғалімнің идеялары желілерді, сонымен қатар қажетті ақпаратты табу, жүйелеу, әдістемелік құралға айналдыру және оқу мақсаттарында пайдалану. Ресурс компоненті болып табылады «дұрыс мекен-жай» құзыреті.

Технологиялық компонент мұғалімге шебер қолдану үшін қажет компьютер және Интернет ретінде ғана емес ақпарат көзі, сонымен бірге құралы ақпаратты өңдеу, жаһандық коммуникация, сондай-ақ олардың материалдарын жариялау және Бүкіләлемдік Интернетте жобаларын көрсету. Ол үшін мұғалім әртүрлі компьютерлік редакторларды, аудармашыларды, вики энциклопедияларды, электрондық кестелерді, сөздіктер, тренажерлар мен веб-сайттар, әлеуметтік қызметтер, e-learning сияқты бағдарламалық қамтамасыз ету қабықтары және т.б. Технологиялық құрамдас құзыреттілік болып табылады. «дұрыс шешім».

Қортынды:

Ақпараттық құзыреттілік деңгейі жеткілікті мұғалім ресурстарға иелік етеді компьютер мен Интернет пайдаланушы деңгейінде ғана емес, сонымен қатар рұқсат етілген деңгейде. Мұғалімнің ақпараттық құзыреттілігінің рұқсат етілген деңгейі осыны білдіреді маман құра алады компьютердің жеке оқу материалдары және оларды Интернетте жариялау. Мысалы, мұғалім оларды жариялай алады әдістемелік материалдар өз сайтында. Ол тек дайын электронды нұсқаулықтарды пайдалана алмайды, сонымен қатар оларды сәйкес жетілдіру олардың кәсіби жағдайының қажеттіліктері (бағдарламалық құралды теңшеу). Мысалы, мұғалім өз бетінше тест материалдарын жасау үшін «тест жинағын» пайдалануды біледі айтамыз

КМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.